

SEVGİ ANAOKULU



**Çocukların Basit
Oyuncaklara İhtiyaçları
Var, Elektronik Cihazlara
Değil!**

Okul Rehberlik
Servisi
Sebiha SÖNMEZ

Çocukların Basit Oyuncaklara İhtiyaçları Var, Elektronik Cihazlara Değil!

Amerikan Çocuk Doktorları Akademisi (AAP), çocuk gelişimi için en iyi oyuncakları kapsayan güncellenmiş bir rapor yayınladı ve tavsiye edilenler arasında ne bir ekran ne de pil var. ‘En iyi oyuncaklar en temel oyuncaklardır’ sözünden yola çıkarak çocuk doktorları ve ebeveynler için hazırlanan güncel liste, oyuncak reyonları giderek yanıp sönen ışıklar, ses çıkaran cihazlar ve monitörler ile dolarken aslında öğrenmek için en iyi oyuncakların küpler, toplar ve bebekler gibi basit objeler olduğunun altını çiziyor.

Araştırmacılarından Aleeya Healey, AAP tarafından yayınlanan basın bülteninde, “Oyuncaklar yıllar içinde evrim geçirdi ve yapılan reklamlar ebeveynleri ‘sanal’ veya dijital temelli oyuncakların daha eğitici oldukları gibi yanlış bir düşünceye sürükleyebilir. Araştırmalarımız bize en iyi oyuncakların gösterişli veya pahalı olmalarına ya da bir uygulama ile çalışmalarına gerek olmadığını gösteriyor. Bu alanda basit olan, gerçekten de daha iyi,” diye belirtiyor.

Çocuklar daha ufakken, onları sosyalleşmeye ve ilişki kurmaya teşvik edecek oyuncaklara ihtiyaç duyarlar. Aynı zamanda sosyal yeteneklerini, problem çözme ve dil becerilerini geliştirecek oyuncaklar ile oynamaları gerekir. Küp, sopa veya bir top gibi basit oyuncaklar bu görevleri yerine getirirken, ekranlar ve dijital oyuncaklar çocukları yalnızlaştırarak onları hareketsiz ve tembel hale getirir.

New York Üniversitesi Langone Tıp Merkezi’nde doçent doktorluk görevini yürüten ve bu raporun yazarlarından biri olan Alan Mendelsohn, “En iyi oyuncaklar, ebeveyn ve çocukların birlikte oynamalarını ve iletişim kurmalarını sağlayan oyuncaklardır. Bir tablet ya da ekrandan bu faydayı alamazsınız. İster oyuncaklarla rol yapma olsun, isterse küp veya yapbozlarla oynamak olsun, işin sırrı çocuğun ebeveynleriyle oynadığı vakitlerde gizli,” diye konuşuyor.

Raporda ‘eğitici’ diye tanıtilen gösterişli, ileri teknoloji oyuncakların bile ebeveynlerle, akrabalarla, bakıcılarla ve diğer çocuklarla iletişimi ve ilişkileri destekleyen basit oyuncaklar kadar iyi olmadığının altı defalarca çiziliyor.

Dr. Healey, “Erken beyin gelişimi ile ilgili daha çok şey öğrendikçe, insan ilişkileri üzerine kurulu oyunlar oynama gerekliliğini de o kadar çok anlıyoruz. Oyuncaklar aracılığıyla oluşan ilişkilerin yerini tutacak hiçbir ekran, bilgisayar oyunu ya da uygulama bulunmuyor,” diyor.

Raporda aynı zamanda çocukları için oyuncak alacak olan ebeveynler ve anne-babalara danışmanlık hizmeti veren çocuk doktorları için daha detaylı ipuçları yer alıyor. Fazla uyarıcı, ırk veya cinsiyet kalıplarını teşvik eden ve insanlarla iletişimi engelleyen oyuncakların alınmaması öneriliyor. Bunun yerine, ebeveynlere yaratıcılığı, hayal gücünü ve başkalarıyla ilişkileri besleyecek oyuncakları seçmeleri tavsiye ediliyor.

Raporda, geliştirici özelliği olan geleneksel oyuncakların bir listesi sunuluyor: Bebekler ve aksiyon figürleri, aççılık/yemek oyuncakları, oyuncak arabalar, küpler, yapbozlar, trenler, sanat malzemeleri, kart oyunları, masa oyunları, oyuncak harfler, iki ve üç tekerlekli bisikletler, toplar, çekmeli-ittirmeli oyuncaklar vb.

Gelişmeye bir katkı sağlamayan çağımız oyuncaklarından örnekler ise şöyle sıralanıyor: Tabletler, ekranlar, bilgisayar oyunları, telefonlar, dizüstü bilgisayarlar, ışıklı ve sesli oyuncaklar ve hikaye okuyan bir ayı figürü gibi insan ilişkisini ortadan kaldıran her türlü oyuncak.

Raporda, küpler gibi basit oyuncakların çocukların hayal güçleriyle birlikte geliştirilebildiğine de değiniliyor. Ufak bir bebek onları sadece üst üste dizerken, daha büyük çocuklar onlarla dünyalar inşa edebiliyor.

Rapor son olarak ebeveynlere iki yaşından küçük çocukların hiç televizyon izlememeleri, iki yaşından büyüklerin ise günde en fazla bir saat izlemeleri gerektiğini hatırlatıyor. Bu bir saat içinde de ebeveyn gözetiminde, eğitici ve yaşlarına uygun programlar izlemeleri gerektiği ele alınıyor.